

DÉLMAGYARORSZÁG

78. évfolyam, 69. szám
1988. március 22., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEDED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Bútorlapok, zsinegek és a piac

A gyárkerítés az országhatár

Amikor Trianonban Európát újraosztották, a tárgyalásztornál külön téma volt Nagylaknak és környékének a sorsa. Végül kompromisszum született. A határ egyenes vonala megtört itt, keletkezett egy beszögellés. A kendergyár — némi angol érdekeltség hatására is — Magyarországon maradt, de a falu a határunkon túlra került. Azóta eltelt hét évtized, odaát a faluhoz gyár, idebenn pedig a gyárhoz falu épült. Viszont, ha a kendergyári csacsi kicsit jobban elmerül a lehelésében, könnyen előfordulhat, hogy hamarosan a szomszéd fűvéből tép. Nem túlzás: itt a gyárkerítés az országhatár.

A Magyarországon levő gyárban a kender rostjának kikészítésével, kenderfonással és bútorlapgyártással foglalkoznak. Itt Nagylakon 400 embernek ad munkát a gyár, százan Mezőhegyesen is foglalkoznak rosttikészítéssel és fonással.

A Nagylakon élő családok szinte kivétel nélkül küldenek naponta legalább 1-2 főt dolgozni a gyárba. Ha netán valakinek összetűzése támad a munkáltatójával, és ez egészen a szakításig eljut, akkor csak más faluban vagy városban lehet újabb pénzkereset után nézni. Most épp annyian vannak a gyárban, hogy új jelentkezőköt nem várnak, de a régieknek is elegendő meg a munka.

Zsinegre és kötözőanyagra mostanában kevesebb megrendelés fut be ide, mint korábban. A nagylakiak ezen termékei számára erős konkurenciát jelentenek az egyre nagyobb teret nyerő műanyagok. A külkereskedőknek az itteni áru kínálásánál főként a környező országok ajánlataival kell versenyezniük. Ebben a harcban a közelmúltban 15 milliós veszteséget voltak kénytelenek leírni a gyáriak.

Az idei januártól jobban figyelnek a belföldi piacra. Ügynökeik járják az országot, hogy kínálják a portékát. S elmondják például azt a mezőgazdákknak, hogy kevesebb kárt tesz a természetes anyag a takarmányban, és az állat gyomrában, ha a műanyagok helyett ezt használják bála-kötőként. A kender emészthető és bomló anyag. Ugy velük: a jelenlegi kapacitásuk terméke ezzel az intenzívebb piaci munkával eladható lesz.

Szoros a piac, tehát nem árt újítani. A feldolgozottsági fok emelésén itt azt értik, hogy maguk megfontolják a zsinegből a borjúkötelet. Szurkolnak is azért, hogy ismét felfusson a magyar élőállat-kivitel. Hiszen akkor minden kivándorló borjú nyakára megfontolhatják a kötelet. Ez az eszköz pedig nem betétidíjas. Tehát, minden új borjúra új kötel kell...

A bútorlapokat viszont nem nehéz eladni, sőt, teljes kapacitásukra van megrendelésük. A bútorgyárak

és az építkezések még nem dekonjunkturát jeleznek. A vásárosnaményi faforgács-lapgyár kiesett teljesítményét is a legtöbben innen akarják pótolni. Gond ezen a területen az alapanyaggal van. Kevés a pozdorja. Pótolják — amennyit lehet — szovjet és román importból, és adagolnak a bútorlapba faforgácsot is.

Negyedszázados a bútorlapgyártás technológiája. Ahogy mondani szokták: ez úgy ideig eljár még. Persze, a környezetvédelemre ma már jobban kell ügyelni, mint a kezdeti években. Szorítóbb a veszély, kevésbé bírja a természet a mérget. A kötözőanyagként használt műgyanta tartalmaz formaldehidet, igaz, ma már csak 1–1,5 százalékos nagyságrendben. Korábban az áztatás szennyvizét egyenesen a Marosba engedték. Elkészült a derítő végre, így tőlük akár a világ legtisztább folyója lehetne a Maros.

Nem félnek a bútorlap-piac pangásától. Ha ezt az olcsó anyagot nem veszi az állami bútoripar, vásárolja majd a maszek. A gyárkarpuból mostanra alig tudják elküldeni az érdeklődőket. Jó az földmre, padló alá, kutyaólnak és sok minden másnak, amire az em-

beri lelemény alkalmasnak tartja. Itt is növelni akarják a feldolgozottsági fokot. Jobb vizállóságot érnek majd el egy impregnáló réteg felvitelével. S gondolnak kisebb gyártmányokra is. Ottjártunkkor éppen NSZK-exportra ajánlott kutyakölykeztető ládát mutattak.

Ahogy mi bizonyos dolgokban érezzük: elmaradtunk a fővároshoz képest, úgy a nagylakiak a szegedi-ekhez viszonyítva érzékelnek nehezen behozható hátrányokat. Nagyon szeretnék végre megoldani az igen poros munkahelyeken a tudót veszélyeztető finom szemcsék gyors elszívását. A Hungarohemp 6 vállalata közül itt a legalacsonyabbak a fizetések, de ez nem jelenti azt, hogy Nagylakon a legkevesebb a munka. Alattartással — munkaidőn kívül — kétszertelenül több letjövdelemhez lehet jutni. De faluban a villany is drágább, és ha valamit vásárolni akarnak — az élelmiszereken kívül — a nagylakiak, azért legalább Makóra kell utazni. Egy ilyen út rezsije pedig személyenként közel 100 forint. Szóval, ne ígérjelje senki azokat, akiknek a gyárak kerítése az országhatár.

Böle István

Grósz Károly megbeszélése

Grósz Károly, a Minisztertanács elnöke hétfőn munkamegzbeszélést tartott az egyetemek, főiskolák vezetőivel. A hazai felsőoktatás tartalmi és szervezeti korszerűsítésének meggyorsítását, az egyetemek és a főiskolák képzési, működési feltételeinek lényeges javítását szolgáló, 1990-ig szóló művelődési minisztériumi program széles körű megvitatásához kapcsolódó konzultáción részt vett Radics

Katalin, az MSZMP KB tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője.

Grósz Károly bevezetőjében szövegezte azokat a közös feladatokról, amelyek a kormány és az egyetemi, főiskolai vezetők előtt állnak a felsőoktatás továbbfejlesztése, s egyúttal az ország jövőjét is érintő kérdések megoldása érdekében. Utalt arra, hogy nagy tartalék rejlik a szellemi lehetőségek

maximális kihasználásában, bővített újratemelésében. Miként mondta: ez a továbbhaladás kulcskérdése.

Az eszmészerű Köpeczi Béla művelődési miniszter leszögezte: a társadalmi szükségletekhez, a tudományos fejlődéshez, a neveléshez, az oktatáshoz, annak új módszereivel illeszkedő cselekvési program kialakítására olyan pillanatban került sor, amikor a korábbi (Folytatás a 2. oldalon.)

Értékesítik kutatási eredményeiket

A KFKI munkájáról

A Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutató Intézete előteremteti azt a több mint 20 millió forintot, amennyivel kevesebb pénzt kapott az állami költségvetésből ebben az évben. Miként Szatmáry Zoltán főigazgató-helyettes elmondta, igyekeznek az eddigieknél is nagyobb mértékben hasznosítani anyagi és szellemi kapacitásukat, ugyanakkor amennyire lehet csökkentik költségeiket. Kutatási eredményeik értékesítése révén jelentős bevételre tesznek szert. Az általuk kifejlesztett műszaki felszerelések, eljárások, módszerek egy része világszínvonalú, nemcsak orszá-

gunkban, hanem külföldön, a tőkés piacon is keresett.

Az intézet közreműködik országos és nemzetközi programok megvalósításában, teljesít az ezekre vonatkozó szerződéseket. Így bevétele előreláthatóan az idén sem lesz kevesebb, mint másfél milliárd forint, amennyi az előző években volt. Természetesen igénybe veszik az országos Tudományos Kutatási Alap és a kutatás-műszaki fejlesztési alap támogatását. Ily módon folytathatják mind az alap-, mind az alkalmazott, fejlesztő kutatásaikat, s remélik, hogy az idén anyagi erők hiánya miatt nem lesznek kénytelenek visszafeljeszteni a jövőt megalapozó tudományos kutatásokat. További pénzeszközök elvonása, illetve az idej elvonás véglegesítése azonban veszélyeztetné a KFKI-ban az alaputatást, a népgazdasági feladatok teljesítését elősegítő műszaki fejlesztést, az intézet gazdasági stabilitásának megőrzését, talpon maradását — hangsúlyozta a főigazgató-helyettes.

A KFKI igazgató tanácsa a következő napokban véglegesíti az intézet idej ter-
vét. E szerint például az atomenergiás kutatásaikkal főleg a paksi atomerőmű fejlesztését mozdítják elő. Szakembereik szovjet kutatókkal együttműködve tökéletesítik az erőmű 440 megawattos energiablokkjait, azok üzemelésének biztonságát, közreműködnek reaktordiagnosztikai eszközök kidolgozásában és gyártásában. Az elektronika mai színvonalának megfelelő számítógéprendszerrel fejlesztene ki az erőmű másik két reaktórához, amely a megközelítőleg sokkal nagyobb, 1000 megawatt teljesítmőképesű lesz.

Ebben az évben elkészítik az erőmű szimulátorát, amellyel utánozható a reaktor működése s annak esetleges zavara. Használatával a mérnök-operátorok gyakorolhatják az üzemzavarok esetén szükséges tennivalókat.

Ugyancsak az idén befejezik a KFKI kutatóreaktorjának a rekonstrukcióját. E felújítás révén 5-ről 20 megawatt-ra növelhetik teljesítmőképeségét, hazánkban ez ideig nem gyártott, az

iparban és gyógyászatban használatos izotópokat is előállíthatnak.

Sugárvédelmi kutatásaik zömével szintén az atom-energetika fejlesztését és alkalmazásának biztonságát szolgálják.

A magyar-szovjet úr-technikai kollektíva — amely a Mars bolygó és Phobos nevű holdjának tanulmányozására az év júliusában felszálló űrszondák fontos mérő- és ellenőrző rendszereit fejlesztette ki — elkészíti a Mir űrállomásra tervezett képfeldolgozó rendszer technológiai és repülő példányait. A 90-es évek Mars-szondiához televíziós, orientációs, valamint plazma- és nagyenergiájú töltött részecske analízatorokat dolgoznak ki. Olyan fedélzeti számítógépeket készítenek, amelyekkel vezérelhetik az űrszondák tudományos és szolgálati rendszereit, összegyűjtik és elemzik a mérések adatait. Terveik szerint a személyi számítógépek felhasználására alapuló automatizált digitális képfeldolgozó és megjelenítő berendezéseket is kifejlesztnek. Ezeket a geológiai kutatásoknál, a mezőgazdaságban, a gépjárművekben, az elektronikában, a gyógyászatban is hasznosíthatják majd.

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája Általános Fizikai Intézetének szakembereivel együttműködve kutatják a szupravezető — az elektromos energiát veszteség nélkül vezető — anyagokat és azok fizikai tulajdonságait. Tanulmányozzák a szupravezetés jelenségét és gyakorlati alkalmazásának lehetőségét. Megkísérelnek a többi között előállítani vékonyréteg-szupravezetőket, amelyek alkalmazásával növelhetik a számítógépek műveleti sebességét.

A magyar-szovjet közös kutatócsoport nagy teljesítményű lézereket kíván kifejleszteni a robottechnika és a gyógyászat számára. Szilárdtest-lézerek előállításának módját is tanulmányozzák az együttműködő szakemberek.

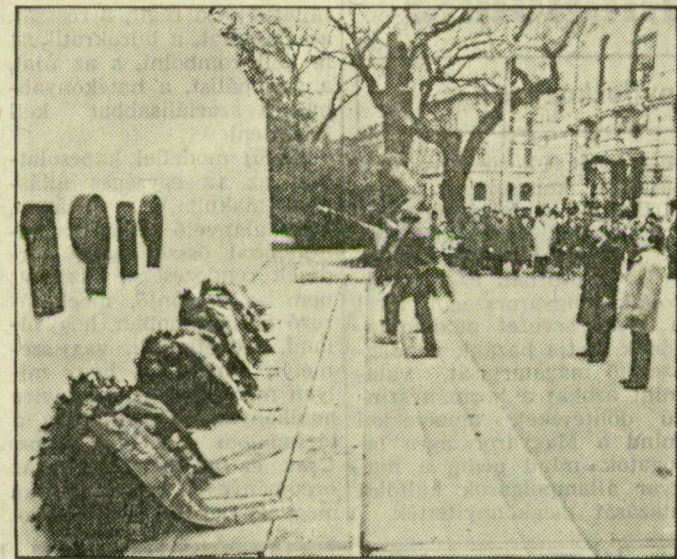
A mérés- és számítástechnikai kutatásaik célja a nagy teljesítményű, megbízható, bonyolult rendszerek kifejlesztése.

A KFKI-ban épülő lokális számítógéphálózat egységes rendszerbe kapcsolja az intézet számítógépparkját, így a tudományos kutatás jelentős segédeszköze lesz. (MTI)

A Tanácsköztársaság ünnepén

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának 69. évfordulója alkalmából ország-szerte forradalmár elődeink emléke előtt tisztelegettek. Szegeden tegnap, március 21-én délután az MSZMP Szeged Városi Bizottsága, Szeged Megyei Város Tanácsa, valamint a Hazafias Népfront Városi Bizottsága rendezett koszorúzási ünnepséget a Tanácsköztársasági emlékműnél. A Himnusz elhangzása után elhelyezték a megemlékezés virágait az MSZMP és a Hazafias Népfront megyei, valamint városi bizottságának képviselői, a megyei és városi tanács, a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsának, a KISZ megyei bizottságának küldöttei. Koszorúzták a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetségének tagjai, a fegyveres erők és testületek delegáltjai, valamint a közalkalmazott vállalat és az Autófer Autójavító és Fémpipari Vállalat pártbizottságának képviselői. Az ünnepség az Internacionálé hangjaival fejeződött be.

A Tanácsköztársaság ünnepéhez kapcsolódva rendezte meg tegnap, a KISZ Csongrád megyei bizottsága hagyományos kitüntetésát adási ünnepségét a szöv-

Nagy László felvétele

Koszorúzás Szegeden, a tanácsköztársasági emlékműnél

ség újszegedi Politikai Képzési Központjában. Az ifjúsági mozgalomban végzett eredményes tevékenységéért **"Kiváló Ifjúsági Vezető Érem"** elismerésben részesült **Németh István. Aranykoszorús KISZ-jelvény** kitüntetését vett át **Pongráczné Nagy Erika, Ott Gabriella, Tóth József.** A KISZ KB **Dicsőő Oklevelét** kapta **Molnár Erzsébet,** míg a KISZ KB **Kiváló Dolgozója** lett **Szegedi Jánosné.**

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa gyermekek nevelése terén kifejtett magas színvonalú

tevékenységéért **Úttörővezetői Erdemérem** kitüntetésben részesítette **Horváth László, Huszár Lászlónét, Kiss Gyergelyné.**

Kisteleken az ünnep alkalmából felavatták Fekete József emléktábláját, aki a Tanácsköztársaság idején a helyi direktórium elnöke volt, majd az ellenforradalmi önkény áldozatául esett. Az emléktábla-avatásra szü-
letésének 100. évfordulója alkalmából került sor. Ezt követően koszorúzási ünnepség keretében emlékeztek Kisteleken a Tanácsköztársaság 69. évfordulójára.